

АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ДІЙ ФАРМАЦЕВТА В АПТЕЦІ ЗА ПЕРШИМ СТОЛОМ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Зарічкова М.В., Толочко В.М, Мішина І.Ю.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Кафедра управління та економіки фармації

uef-ipksf@nuph.edu.ua

Вступ: в умовах воєнної агресії та кризового стану сьогодення значно зростає вагомість аптечних закладів не тільки з питань фармацевтичного забезпечення населення і медичних цивільних та військових закладів, але з питань гарантованого постачання лікарських засобів (ЛЗ) і виробів медичного призначення (ВМП), комунікативних дій щодо надання об'єктивної інформації про ЛЗ, допомоги пацієнтам при здійсненні ними відповідального і адекватного самолікування, кооперування у взаємовідносинах з іншими спеціалістами охорони здоров'я, громадськими фармацевтичними та державними організаціями, надання фахової консультації щодо підготовки цивільного населення до техногенних загроз в умовах війни тощо. Вищезгадане потребує від фармацевта за першим столом відповідних організаційно-управлінських дій, про які важливо мати певне наукове уявлення. Вказане обумовило мету нашого дослідження.

Мета: дослідження аспектів організаційно-управлінських дій фармацевта в аптеці за першим столом в умовах воєнної агресії та кризового стану сьогодення.

Матеріали та методи: інформація про державне регулювання діяльності закладів охорони здоров'я в умовах воєнної агресії та кризового стану сьогодення, огляд наукової літератури, результати особистих досліджень. Використані наукові методи: аналіз, зіставлення, порівняння, телефонні опитування та безпосередні спостереження. Обробка результатів і з'ясування їх достовірності проводились за допомогою ліцензованих програмних продуктів Microsoft Office Excel.

Результати та їх обговорення: встановлено, що організаційно-управлінські дії фармацевта в аптеці за першим столом потребують професійних знань, практичних навичок, комунікативних умінь при спілкуванні з відвідувачами, лікарями і колегами у колективі. В умовах кризового стану фармацевт часто стає фахівцем першого контакту з пацієнтом, бо їх доступ до лікаря буває обмеженим або неможливим. Дослідження показали, що фармацевт для цього використовує знання з 22 основних напрямків, від Положення нормативних вимог з регулювання обігу ЛЗ та ВМП, до загальних принципів надання першої долікарської допомоги постраждалим внаслідок вибухів та бойових травм (рис.1).

Окрім такого аспекту, організаційно-управлінські дії фармацевта потребують виконання ним понад 12 різних обов'язків та застосування більше 12 практичних навичок (рис.2).

Окремим важливим аспектом організаційно-управлінських дій фармацевта за першим столом доцільно розглядати підвищену напруженість його при спілкуванні з відвідувачами. В умовах кризового стану сьогодення серед відвідувачів збільшується прошарок хворих пацієнтів, психічно не урівноважених, агресивних, конфліктних, інвалідів, які потребують додаткової уваги.

Рис.1. Використання професійних знань фармацевтами в умовах кризового стану сьогодення за напрямками

Висновки: визначені окремі аспекти організаційно-управлінських дій фармацевта в аптеці за першим столом в умовах кризового стану сьогодення. Отримані наукові результати використані при складанні навчально-методичних розробок з організації і управління фармацією у системі безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (складові – неформальна (післядипломна) та інформальна (самопідготовка) освіта.

Рис.2. Приклад сучасних обов'язків та практичних навичок фармацевтів (фрагмент дослідження).